

SZARVASI ÚJSÁG

Képes hetilap, a társadalom, közgazdasági és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre 3 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer. **vasárnap.**

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
szíveskednek.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Arpád” irodalmi és nyom-
dai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetéseket el-
fogad Mudrony és György hirdetési irodája Ba-átok-
tere 3. sz. Athenaeum 1 emelet: továbbá A. V.
Goldberger, servitátor 3. sz. alatt.

A z i p a r r ó l.

Nagyon hajlandók vagyunk bizalmat helyezni a rendszerekbe, s megtagadni azt az egyesektől. A társulás ösztöne, mely az egyesülés terén óriási eredményeket hozott létre, hitvallásává vált a jelen kornak, s valóban csak vállvetett erővel sikerülhetett az ipar, kereskedelem és művészet azon csodáit elővarázsolni, melyekre a metropolisok büszkék, melyeknek ormairól fény sugárzik a jövő századokba. De ha kudarjunk, hogy mi ennek alapja, mindenestre ott leszünk kénytelen megállapodni az egyénnél, annak jóra valószínűségén, buzgalmán, fáradhatatlan tevékenységén, találékonyosságán és kitartásán. Ő adja az egyesületeknek az összetartás és a kiható munkásság erejét.

Tehát éppen megfordítva kellene gondolkoznunk: ne a rendszertől, törvényektől, hatósági intézkedésektől, a céhek intézményétől várjuk a megváltást közgazdasági és egyéb nyomoruságainkra, hanem az egyes polgárok kitűnőségétől. A legjobb kereskedelmi és iparkormányzás mellett sem sikerül mindig az államoknak felvirágozni.

Miben áll az üzérkedés szelleme, az anyagi munka terén szükséges fortélyosság, azt bizonyára nagyon nehéz meghatározni; mint tehetség, nagyon határozatlan különbözik minden más tehetségtől; képviselői körvonalozott egyéniségek, a kiknek azonban számos válfaja, s annál több van, mennél nagyobb a nemzetek anyagi előrehaladottsága.

Gyakran az üzérkedési szellem a legcsekélyebb körülmények között olyanoknál nyilatkozik, a kik nagyon közönséges embereknek tartatnak, és senkinek a figyelmét magukra nem vonják; míg vannak ismét nagy eszűek, gazdagok, hatalmasok, kitűnők, a kikben teljesen hiányzik. Annak a német példabeszédnek:

„Der Dumme hat's Glück” van nagy értelme, ha ebből a szempontból vizsgáljuk.

A jó üzérkedéshez kell biztos pillantás, mely sokszor egy egyszerű reklamforrásban fedezi fel a hatékony eszközt az üzlet felvirágoztatására, kell továbbá kiválóan körültekintés, mely minden körülményt gondosan számba vesz, mely az üzlet folyására esetleg befolyással bírhat, azt előmozdíthatja, vagy hátráltatja. S ezek többnyire csendes tulajdonságok, melyek nem jelentkeznek szemeket kápráztatva, figyelmet keltve, melyek csak az éles szemű és még inkább gyakorlati, tapintatos emberek által vétetnek észre, a mint kopott, igénytelen emberekben is szoktak többnyire előfordulni. S megtörténik nem egyszer, a mi más téren is gyakori tünemény, hogy a csira, az eszme, a miből nagy dolgok nőhetnek ki magukat, nem ismertetnek fel kellő horderejűeknek.

Egyszerű iparosok, korcsmai asztalok mellett bizonyára sokszor mondtak már egyet-mást, a mi vállalkozási szellemmel, merészséggel és szélesebbkörű tekintettel bíró ember eszében kincses bányává válhatott volna.

Mert látkör, az okvetlenül szükséges. Gyakran egy iparüzlet, mely magában véve kitűnő lehetne, veszélyessé válik egyedül azért, mert az idők még nem érettek, a közvélemény még nincs megnyerve számára, vagy mert hiányzik fellendülésére a lélekzenj, való levegője. Vannak férfiak, a kik évtizedekkel előbb már hirdetnek és javaslanak egy majdnem életbe lépendő vállalkozást. Ők maguk minden erejük megfeszítésével sem bírják a tervet keresztül vinni, de annak van jövője, szerez magának folyton híveket, mert időszerűnek, a körülmények által elősegítettnek mutatkozik.

Mennyi embernek volt már igaza, a kik fölött vállukat vonogatták ismerősei, mert volt valami bogaruk, a melynek sehogy sem tudtak jelentőséget tulajdonítani?

Magunk körében is gyakran találkozunk ilyenekkel. Ők mindmegannyi elveszett gyémántok. A becsüket csak az tudná méltányolni a kinek látköre van, s azért ítélete abban, mi illik e perczben a világ tarka képének keretébe.

Tévedne, a ki azt hinné, hogy ezt a látkört csak tudományos képzettség adhatja. Értelem kell ehhez és hosszú munka, melyben folytonosan az előbbrehaladás eszméje vezérel. Tévednek azok is, a kik azt hiszik, hogy iparos szakképzés fogja megadni azt a látkört; az is jó hatással lesz rá, de azért nagyon jól képzelhetünk magunknak olyan képzett iparost, ki mind a mellett élehetetlen, semmire sem viszi, szűk körre szorul. Azoknak a sorában, a kik a maguk emberségéből válnak valamivé, lehet őket legnagyobb számmal feltalálni, a kik bírnak az áttekintés ama bizonyos fokával, mely a magában véve jelentéktelen dolgot fe' ismeri nagy fontosságában és ki tudja aknázni. Azonban meg van aztán még az önbizalom is, melyet a sikerek egész hosszú sora táplált, mely minden jelentékenyebb munka kitartó keresztülvitelében az aczélos rugó.

Munkán, tőkén és szerencsén kívül van tehát még egy másik hatalmas erő is, melytől úgy az egyéni vállalatok jó sikere mint a honi ipar kifejlődése függenek. Ezen erő az üzleti geniusz. Mennyi alkalom ezt fejleszteni ott egészen alant a kaptafánál a gya-

lupad mellett, eltekintve minden intézettől, törvény hozástól s ilyenektől. Onnan kell kijönniök iparunk megváltóinak is.

H I R E K.

— (A z á r v i z.) Még alig hevertük ki az ideai árviz okozta károkat és aggodalmakat: a hármás körözs már is fenyegetőleg dagasztja hullámain, mintegy előre jelezve, hogy a küzdelemnek korántsincs vége. Városunk árterületei — a zugok, a füzes erdő — a hetekig tartó esőzés folytán rendkívül megáradt körözs által ismét el vannak öntve, úgy hogy a viz a védgátak alapját nyalja, — miáltal a kijavítási munkálatok nagyon megzavartattak. Nagyobb hajt okozott e hirtelen áradás a körözs-tarcsai határ területén, hol nemcsak a rendszeres munkálatok folytatását tette lehetetlenné, hanem a mező-berényi és k-tarcsai régi gátak elpusztulása miatt. Magukat e községeket is elpusztulással fenyegette, minek következtében az árvédelem teljesítésére a közérő is kirendeltetett, mely oly sikerrel működött, hogy a helyzet már e hó 5-én biztosítottak volt tekinthető. A hirtelen beállott áradás folytán e hó 3-án a hosszufoki esatorna zilipgátja és jobb parti töltése is kiszakadt. és a kitört viz a fehérháti pusztá felé terjedt el. E bajok orvoslása most folyik a legnagyobb eréllyel. Mindebből az a tanulság, hogy az árvédelem körül folytonosan résen kell lenni, mert a jelen abnormis viszonyok között a legesekélyebb hanyagság is nagy bajok okozója lehet.

— (A t á v i r ó) tovább vitele Őcsöd felé már munkába vétetett s a napokban be is bejeztetik. Ugy halljuk, hogy noha a táviró Szentandrason megy keresztül: itt nem lesz táviró állomás; holott árviz-idején a távirati összeköttetés igen előnyös volna. Hisszük is, hogy e részben, a szükséghez képest, méltányos intézkedés tételik.

— (A m e g y e i k ö z e g é s z s é g - ü g y r ő l) a mult havi alispán jelentés ezeket mondja: A közegészségügy

T Á R S A G

A n y o m o r u l t.

— Szomorú történet. —

A Garabyc haza mellett vitt el utam. Az akácok akkor virágoztak s volt valami bódító a levegőben. Az égen fehér felhők usztak, s a teli hold, mint egy ezüst madár, bujdosott közöttük. Szívembe valami csodás érzés lopta be magát, abrand és vágy, mely megrészegíté véremet. Evelinre gondoltam, s e perczben igazan szerettem őt. Megálltam a kert utczára nyiló kis rucos ajtajánál, s a bokros uton, alig 10 lépésre Evelint pillantam meg, ki merengve járt a viragba borult fak között. Ott állt előttem. A hold egész fényét vetette ra, s én mint megbüvölt néztem csodáltam őt. Homloka egy belülről kisugárzó aetherben latszott fürödni, mely a körvonalakat olyan lágyakka teszi; arany vissza tükröződés játszott gesztenyeszínű haján. Közbe-közbe homloka körül bizonyos fény latszott lobogni.

Valami zajra felébredt merengéséből s meglátott engem a kert ajtóban. Ram nézett s én úgy éreztem, mintha egy meredély szélén állnék és szédülnék.

Beléptem a kertbe. S oda borultam labaihoz,

— Ne üzzön el Evelin, én nem megyek el. Meg

akarom tudni, hogy szeret-e, — mert én nem élhetek szerelme nélkül.

Evelin nem felelt, de kezét ott hagyta remegni az én kezemben.

Evelin, Evelin te szeretsz engem! s átfogtam derekát s szenvedélyesen szoritam magamhoz.

A kis leany vergődött, mint törbeesett galamb, de nem volt ereje szabadulni. Őt is megejtette az a kéjes vágy, mely a levegőben reszketett.

Csokoltam ajkát, kezét, szemét, ő odasimult hozzám és . . . és Evelin szeretett engem.

Szerelemtől, kéjtől mamorosan hagytam el éjfélajt a kertet. Vissza siettem pajtasaimhoz, s azok leolvasták arczomról a boldogságot.

Másnap reggel az Evelinék szobaleánya egy levéllel lépett be hozzám. Dobogó szívvel bontottam fel az illatos papírt — — — itt van, maig is őrzöm, olvasd. — S előkereste kabátja zsebéből a megsárgult iratot. Az irat így hangzott:

„Uram! Megtudtam mindent! Hogy egy fogadást megnyerjen, tönkre tett engem. Szeretnék önnek megbocsátani de nem tudok és minden gondolatom keserű atok Ön ellen.

állapota a gyomai, orosházi és szeghalmi járások területén teljesen kielégítő volt. Ellenben ugyanaz ragályos és járványos jellegű betegségek által a többi járásban következő módon és mérvben lön meghaborítva. a) B.-Gyula város területén a vörheny-járvány uralkodik, mi miatt a helvét hitvallású leányiskolában a tanítás felfüggesztetett. B. Csabán a múlt hó végén a vörheny-járvány megbetegedett 1074 egyén, kikből meggyógyult 676, meghalt 326, további gyógykezelés alatt maradt 72 egyén. Tekintve, hogy az utolsó héten az újabb betegesedési esetek száma 38-ra szállott le, a járvány lényegesen enyhült. c) Dohoz községben ugyancsak a vörheny-járvány uralkodik; melyben a járvány kiütése óta megbetegedett: 76 egyén, kikből meggyógyult 40, meghalt 16, további gyógykezelés alatt maradt 20 egyén, — ellenben Kétegyháza községben a 14 betegülési esetből 12 esetben halállal végződött ronszoló toroklob az utolsó napokban megszűnt. d) Békésen a vörheny-járványnak eddig 69 esete merült fel; melyből 38 halállal, s 18 gyógyulással végződött; 13 egyén pedig további gyógykezelés alatt maradt. Mezőberényben ugyanezen járvány lehető szelíd lefolyású ugyan, mert a felmerült 25 esetből egy sem volt halálos kimenetelű; de a mennyiben ezen betegülési esetek a helvét hitvallású fi- és leányiskolában is felmerültek, a megyei tiszti főorvos ajánlatára ezen tanodák bezárattak. e) Szarvason a ronszoló toroklob, Öcsödön pedig a vörheny egyes esetei háborítják már hónapok óta a közegészségi állapotot; az esetek száma azonban oly csekély, hogy azon kórok járványos jelleggel tulajdonképen nem bírnak. A folyó évi II. negyedében az összes halálozási esetek száma 2253 volt. Az orvosi segélyszüksége iránt vallásfelekezeten szerinti uralkodó közmegegyezés tekintetében, valamint a 7 éven aluli gyermekek kötelező gyógyítására nézve felette jellemző, hogy míg a meghalt 641 róm. kath. közül az orvoslás nélkül elhalt 7 éven aluli gyermekek száma 276 főre ment, addig a meghalt 612 református közül elhalt 7 éven alól csak 52 egyén nem részesített orvosi segélyben.

— (Olvasóink érdekében) vélünk eljárni, midőn felhívjuk figyelmüket az első magyar csokoládé, pót- és füge-kavé gyárnak mai számunkhoz csatolt értesítésére. Ezen á.a.a. ... y p ... génel fo,va s keresett áruí fol tán tel-

Meggyalazott és eldicsekedett vele; kinevette azt a lányt a ki úgy szerette őnt, — aki mindenét oda adta önnök.

Én elmegyek, elbujdosom. Merre? hová? — még nem tudom. Talán a legközelebbi folyóig, talán a bünyig. Én itt tovább nem élhetek. Nem látjuk többé soha egymást, de az én emlékem nem fogja soha elhagyni őnt. Az én arnyékom alljon mindig Ön és a boldogsága közé. Az isten jó és megfogja hallgatni az én kívánságomat G. E.

Hogy milyen hatással volt ream ez a levél, gondolhatod. Akkor még nem volt úgy kiégve a szívem. Mint félőrrült szaladtam a Garabyék háza felé. Az ajtónál megálltam, nem volt bátorságom betenni a házba lábamat. Ott acsorgtam egész nap. Este felé a szobaleánytól tudtam meg, hogy Evelin ma reggel elment hazulról, s azóta nem jött vissza.

Nem volt tovább N-on maradásom. Még az nap beadtam lemondásomat, és siettem haza a mi csendes kis falunkba.

Az édes anyámat halálos betegen találtam. Három nap örököttem ágya mellett a negyedik nap ott feküdt a teritón.

jesen nélkülözhetővé teszi a külföldi drága kavé pótlékokat, minél fogva ugyis mint hazai iparvállalatot, ugyis mint a közönség igényeinek mindenben megfelelőt a legmelegebben ajánlhatjuk olvasóink figyelmébe.

Közgazdaszat.

J e l e n t é s,

Thaisz Gyula megyes-bodzási kenderáztatójának a békés-megyei gazdasági egyesület küldöttsége által történt meg szemléléséről. A békés-megyei gazdasági-egyesület igazgató választmánya f. évi aug. 28-ik ülésében egy küldöttséget menesztett ki azon czélból, hogy az a Thaisz Gyula megyes-bodzási kincstári bérlő által kormányköltségen felállított és általa a f. évben működésbe hozott mesterséges kenderáztatót meg szemlélvén, czélszerűsége és esetleg megyénk községeiben leendő létesítése felől veteményt szolgáltatson be. A küldöttség sept. 13-án a helyszínén megjelenvén, a környékről az ügy fontossága és érdekessége által oda vonzott számos gazda társaságában az áztatót és a vele kapcsolatban működő kendertörő gépet beható vizsga tárgyává tette. Előre bocsáthatjuk, hogy gazdasági tekintetben egy rendkívüli üde, gyakorlatiassága által megkapó látványnak lettünk szemlélőivé. Megyes-Bodzás kincstári pusztának sik, vizmentes, száraz területén, a hol a kendertermelésnek épen áztatóknak hiánya miatt még lehetősége is kizártnak látszott, a primitív módon eketört pusztaságnak minden ipart csaknem teljesen nélkülöző sivár régiójában egy merész conceptióju, feletre áldásos eszmét oly kézzel fogható gyakorlatias és hasznosító módon láttunk — kicsinyben, kezdeményképen — életbeléptetve, hogy valójában minden jelen volt gazda egy zöld oázisba érezte átvarázsoltnak magát, mely a körülete elterülő sivatag közepette éltet, üdit, felmagasztal. Miként lehet alföldünknek szemel termelő száraz rónáin a váltógazdaságba hasznos forgóul a kendertermelést behozni. — miként lehet a háziiparnak egyik jelentékeny ágát, a kenderfonást és szövést a multnak álmából felserkenteni, azt Thaisz Gyula egy oly vidéken, mely minden folyótól napjára távolságra fekszik s így áztatóknak teljes hiányával van, nem csak megmutatta, de szemmel látható egyszerű gyakorlattal be is bizonyította. Emlegeti kincstári bérlő ugyanis, ki mellesleg említve az okszerű

Azut n vtt a eme öbe Elz rkó ... b r k -lől, de az anyám elvesztése fölötti fájdalom s az Evelin emléke nem hagyott nyugodni. A magány borzasztóan kinezott. Viziók gyötörtek. Hol Evelin holtteste tünt fel előttem, kivette a folyópartjára, ram meredő üveges szemekkel, hol meg a bün tanyajan láttam őt, kaczagó, lármás tarsaságban átkozva az én nevemet. — El-el a magánosságból!

Két hét mulva én voltam a környék mulató kompániájának a központja. Három évig éltem így soha ki nem józanodva teljesen és sohasem mámorosodva el annyira, hogy az Evelin emléke elhagyott volna. Harom év mulva megperdiült a dob hazam előtt: Ki ad többet érte. Koldus lettem. Az élethez nem volt kedvem, meghalni nem volt erőm . . .

Elhallgatott és egy nehéz könyccseppet morzsoltt szét bozontos szakálán.

— De hogy jutottál eddig? — kérdém kis vártatva, mi történt veled azután.

Az én történetem csak eddig tart. Onnantul bujdosó, vagyok, nincs sehol nyugovásom. Eleinte szereztek hivatali megbecsültek minden jóval, de az -Evelin árnyéka elűzött

A B Y I L K O B .

gazdálkodás, lótenyésztés és különösen a gazdasági-gépek alkalmazásában régitől fogva mint Alföldünk uttörő jeles gazdáinak egyike ismeretes, már 1879-ben figyelmeztette egy emlékiratával a magy. kormányt, hogy vidékén a szegény földnépe anyagi állapotának emelésére a kendertermelés hathatós eszköznek kínálkozik és hogy ez eszméje kivihetőnek bizonyuljon, előbb kendermagot kért a környéken kiosztatni és miután 1880-ban az ő sürgetésére 133 kgr. olasz kendermag a magy. kormány által valóságos ki is osztatott. egy lépéssel tovább haladt és 1881-ben kormány költségen egy mesterséges kenderáztatót készíttetett, mely csekély méretével a vidék igényeinek csak szűken felel meg ugyan, de mint céljának teljesen megfelelő kezdemény, első mintájául szolgál Alföldünkön a hasonló áztatók terjedésének. Aradmegyének Békés- és Csanádmegyék felé szögellő szélén, a megyes-bodzási kincst. pusztán egy hasonló nevű kincst. telepítvény fekszik, egy kis falu melynek szélén a nev. bérlőnek egy gőzmalma működik. E helyen állított fel mesterséges áztatóját és e hely megválasztása gyakorlati fogásra és a közjónak kizárólagos szemmel tartására mutat, mert a gyertyát ne napvilágnál, hanem a sötétben gyújtjuk meg s ne rejtjük véka alá, hanem tegyük alkalmas helyre, közel oda, a hova világítani kell és a hol könnyen hozzáférhetni. A falu népének közeli kenderföldjéről nem kell napi járó földre fuvarozni áztatni való kenderét, mert az áztatót közel, kezügyében érzi, hol annak működését mindenkor mulasztás nélkül szemlélheti és az áztatásnak könnyűségéből és sikerétől a kendernek nagyobb mérvben termelésére buzdítást meríthet. Az áztató maga egy 8° hosszú, 4° széles és 4' mély, hosszában 3 szakaszra osztott medence, melynek fenéke és falai 2" vastag fenyőfapallókból áll, meg van kátrányozva, erős gerendákkal prémezve s az egész medence kívülről földhányással megerősítve, hogy a víz az oldalakat szét ne nyomja. A medence körülbelül 160 köbméter vizet fogad be, minthogy azonban színig megtölteni nem kell s a kender is helyet foglal, többre 80 köbm. víznél egy áztatásnál szükség nincs. A 3 szakasz hosszában fen erős gerendázat fut mely alá a kenderet lezorító keresztirák erősítettnek. A medencébe egyszerre átlag 30 kocsi kender fér, minthogy az áztatás meleg nyári időben 4, később 6 és ősszel 8 napig tart, áztatási időnyül 90 napot véve. egy nyári időszak alatt a medence

15-ör használtathatik ki, vagyis 450 kocsi kender áztatható. A medence kenderkévékkel telerakatván, egy közeli kutból tiszta vízzel megtöltelik. A viznek tisztaságá eredményezi, hogy a kender sokkal jobb. értékesebb lesz, mint az ősi módon sárban áztatott, a mit az is bizonyít, hogy Bakay Nándor, országosan ismert szegedi kötélgyáros egy Thaisz Gyulához intézett levelében az ily módon áztatott tiszta kendernek mázsájáért 8 frttal többet ajánl, mint a közönségesért. — A medencének vízzel megtöltése száraz vidéken, a megoldandó kérdéseknek egyik legnagyobbika. Itt más, mint kutviz, nincs, és a kutnak bővizűnek kell lenni, különben a megtöltéssel sok idő vész, vagy tartalék víztartányra kell költeni. Szerencsére Thaisz Gyulának a medence közelében lévő 1°-átmérőjű és 2-5 35° vízmély kutja kimeríthetlen. Költség szempontjából a megoldandó 2-ik kérdés volt: minő készülék és erő alkalmaztassék a viznek a kutból felemelésére? E kérdést Thaisz Gyula aként oldotta meg, hogy a kutba egy Beaumont-féle, szélvitorla által hajlott, amerikai láncrendszerű szivattyut állított, ugyanazt, melyet gróf Szapáry Gyula a báró Hirsch-féle pénzadományból a sz.-fehérvári kiállításom megvett s a földmiv. miniszterium Thaisz Gyulának használatra átengedett. Minthogy azonban ennek vitorlái csak erős szél által hozatnak kellő működésbe, ilyen szél pedig gyakran épen a kellő időben nincs: a szivattyu a közel gőzmalom gépével hozatott összeköttetés, mely minden időben rendelkezésre áll. Itt tehát a vízemelés csekély költséget okoz, a mire azonban más helyen, más körülmények között, számítani nem lehet. A medence fenekének csekély esése van, minek folytán a víz minden egyes áztatás után kiereszthető s kert vagy rétöntözésre nagy haszonnal fordítható. Ezen mesterséges áztató a folyó 1881-ik évben kezdett működni s a körül lakó földnépe által annak daczára, hogy minden kocsiért áztatási díjúl 1 frt szedetett, holott a pocsolyákban az áztatás ingyen történik, már is annyira igénybe lett véve, hogy a medence az egész idény alatt üresen állott. Ez áztatási módnál a kényelem, az időnyeres, a tisztaság és a haszon oly szembeszökő, hogy előre lehet félni, miszerint a jövő években magasabb díj esetén is nagy lesz a tolongás és a medence a környék igényeinek távolról sem fog megfelelni.

Került pedig a medence és kut 923 frtba. Ha tehát 1 ftjával (450 k. helyett csak) 300 kocsi kendernek áztatását vesz-

mindenünnen. Négy éve keresém már, hasztalan. Közbe fantam, éheztem, orszagut volt az ágyam, alamizsna kenyér a betevő falatom, a pusztai kutyák, meg a vadbokrok leszakgatak a ruhat rólam, ismerőseim elfelejtettek, ha megismernek elkerülnek, a ki lát sietve dob egy krajczart a csavargónak . . . és én Evelint keresem Amig ő meg nem bocsát, nem tudok meghalni.

Szegény csavargó, szegény barátom! Egy rögeszme üldöz, mely bár a sirba s ne az örülésbe vezetne.

Ott ült széken, szeméit egy pontra meresztve, arczán véghetlen kín kifejezésével.

Egyszerre felugrott ülőhelyéből.

— Latod, latod ide is eljött. Látod . . . ott a sarokban . . . az a véres arnyék . . .

És rongyos kalapját is ott hagyva, hajadon fővel rohant ki a szobából

A kapunál utólrtem. De hiába volt minden kérés, minden marasztás. Nem maradhat tovább, nem térhet vissza többé abba a tzoaba.

Megszorította kezemet s azzal rohant ki a zivataros éjszakába.

* * *

Mintegy két hét mulva az ujsagok rendőri hirei közt a következőket olvastam.

„Ma egy rosszul öltözött férfi hulláját fogták ki a Dunából. Semmi jel, amiből kilétét megállapítani lehetne; csupan egy elrongyollott levél találtatott nála, melynek szélén a következő szavak voltak olvashatók: „Evelin megbocsátott, mehetek pihenni.” A szerencsétlen ember holttétét a Rókusba szállították

Azonnal a Rókusba siettem s megbizonyosodtam a valórlól. A csavargó öngyilkos lett s a halalban kereste meg a nyugalmat, mely az életben futott előle. Mit jelentettek az Evelin levelére felirt szavai, maig sem tudtam megfejteni. Talán egy vízióban jelent meg neki az elbujdosott leány alakja, hogy visszavegye róla az átkot s a nehéz vezeklés után bocsánatot osszon

Ott fekszik jeltelen sirban a keresési temetőben.

Inczedy Lajos.

[Vége.]

szük és a víz emelésének, apróbb javításoknak és amortisatióknak összes költségét egy év alatt 100 flra tesszük, a vállalat maga 20% hasznot tüntet fel. Szerencsés kiegészítésül ez áztatónak szolgált a mellette működésben tartott Vidacs-féle járgányos kendertrőző gép, mely igen rövid idő alatt nagy mennyiségű kenderet sokkal tökéletesebben megtilol, mint a közönséges paraszt tiló és a környék által óránkénti 30 kr. díjszedés mellett is erősen igénybe vétetett. E kettő, a mesterséges áztató és a Vidacs-féle kendertrőző gyűttvéve és egymást kiegészítve egy nagyobb mérvű kendertermelésnek, száraz vidéken, biztos alapját nyújtják. A mondottakat összefoglalva, Thaisz Gyula mesterséges kenderáztatójának előnyeit a következőkben állítjuk össze: 1. Vizmentes, száraz vidéken a kendertermelést, vízbő kutak esetén, bármily terjedelemben lehetővé teszi; 2. A nyers kendernek fuvarozása kevés idő és erőbe kerül, mert az áztató a termelés közelében állítható fel; 3. Az áztatás és kimosás gyorsabban, tisztábban történik, mint a pocsolyákban; 4. Az így nyert kender jóval értékesebb, mint a közönséges; 5. A kihasznált víz öntözésre nagy haszonnal fordítható; 6. Végre a Vidacs-féle kendertrőzővel kapcsolatban a műkender nyerést felette megkönnyíti. Érdekes illusztrációjaul annak, mily haszonnal üzhető ilyen módon a kendertermelés, álljon itt Thaisz Gyulának a falu bírójának által végrehajtott kísérlete: 100° öles, jól megművelt mintateren elvetetett 1690 kgr (1 véka) mag, melynek terméséből produkáltatott: 1-ső oszt. gerebe nevelt kender 11·5 kgr. 70 krjával frt 5·05 2-ik „ „ „ 35·3 „ 35 krjával frt 12·42 kendermag 5 07 összes nyers bevétel frt 25·54, mely szerint tenne 1. kat. hold nyers jövedelme 408 frt 64 krt. A termelés régiejéről adatok nem állnak ugyan rendelkezésünkre, mindazáltal a practicus gazda a közlöttekől könnyen kiszámíthatja, mekkora jövedelmet nyújthat neki a mesterséges áztatóra és Vidacs-féle kendertrőzőre alapított nagyobb mérvű kendertermelés. Hogy pedig megyénk községre nézve, melyekben az ősi kenderipar folyton hanyallik, milyen áldás volna a nyers egészség, mint időnyeres és haszon tekintetéből ily mesterséges áztatónak felállítása, ezt a mondottak után fejtegetnünk felesleges. Közli: Mokry Sámuel, egyk. titkár.

Tarkaságok.

— X . . . úr nagyon feledékeny. Legközelebb egy nagybátyja után nagy örökséget kapott. Most aztán lefekvés előtt minden este csomót köt a zsebkendőjére, nehogy másnap elfelejtse, hogy gazdag.

Előadás alatt egy fiatal ember egy öreg kaczer nő mellé kerül. Az ifju ennek várait nézi, s ez észre veszi.

— Mit csinál ön? kérdi a nő.

— Asszonyom, nézem, hogy miként nyilatkozik az idők jele — e darabban!

Biró: Ugyan, hogy tudott betörni?

Tolvaj: Istenem, elhagyottan állok a világban, s az éhség kényszerített rá.

Biró: No persze ez mentség! Ha az ember egyedül áll a világon és éhes, akkor men, en, kocsmába.

Egy szép nő panaszkodott barátnőjének, hogy inádóját nem tudja eltávolítani.

— Pedig az könnyű lelke — felelt ez; ehez nem kell egyéb csak úgy beszélj.

Egy együgyű földműves, fontoskodó hosszúképpel, s nagy titkosan elpanaszolja papjának, hogy kísértetett látott.

— Mikor és hol? kérdi a lelkész.

— Az éjjel, midőn a templom előtt elhaladtam, ott láttam a fallal átellenben, — felelé a félnék ember.

— Milyen alakban jelent az még? — kérdé tovább a pap.

— Hát nagy számár alakjában láttam, tisztelendő uram.

Jó ember menjen haza, s ne szóljon senkinek egy szót sem róla, — nyugtatá a lelkész — mert maga félnék, babonás ember, s saját árnyékától ijedt meg.

Egy tengerparti halász észrevesz a vízben egy embert, ki a habokkal küzdve, csaknem a megfuladás pontján áll. A jószívű halász csolnakjával a vízbehalóhoz evez, feléje veti szigonyát, de oly szerencsétlenül hogy kiüti vele szemét, hanem életét szerencsésen megmenti. A háládatlan vízből kihuzott pórt indit jötevője ellen. Azt állítja, hogy kárpótlással tartozik neki, azért, hogy fél szemére vakká tette őt.

A vádlott ügyvédje így szól:

— Jól van, legyen; de azt kívánom, hogy mielőtt a törvényszék kimondaná végítéletét, ez embert dobják be ugyanazon helyre a tengerbe, hol halálal küzdött akkor, midőn védenczem megpillantotta őt, hogy ne menjen senki segélyére, s ha ki tudja magát szabadítani a veszélyből, hadd ítéltessek oda neki az általa kívánt kárpótlás.

A vádló nem akarván megkísérteni e veszélyes kalandot elállt követelésétől.

XV-ik Lajos fia, a koronaörökös s atyja XVI-ik Lajosnak, vigyázatlanságból meglövéen egy vadászat alkalmával Chambord urat, fő'ovászmesterét, miután vagyoniilag biztosította az özvegy és gyermekei jövőjét, még a haláleset után néhány héttel született gyermekét is Chambornénak sajátkezűleg akarta keresztvíz alá tartani.

Többen me akarván értetni a hercegnőt, hogy teljesen ellenkeznek a bevett szokásokkal. A hercegnő szilárd hangon azt felelte:

— Az sem szokás teljességgel, hogy a koronaörökös valamely tisztviselője, ura keze által haljon meg és még is úgy történt.

A dologtalanok megadózása.

E tárgyban Girard képviselő törvényjavaslatot adott be a francia képviselőházban. Sokan kinevelték érte, kolott ez eszme nem is az övé.

Ez eszmét már id. Dumas „Pénzkérdés“ című könyvében is föltaláljuk, hol az állam a 21 éves kort elért ifjuval következőleg beszél:

— Uram, miféle pályára lépett ön? Mit tesz ön embertársai érdekében.

— Semmit.

— Ah, és nem akar ön dolgozni?

— Nem; mitsem akarok csinálni.

— Legyen; tehát e szerint vagyonos?

— Az vagyok.

— Jó önnek szakadságában áll, hogy ne dolgozzék ; de ekkor helyettesítenie kell magát. Évenként fizetni fog egy meghatározott összeget, azon szegény számára, ki ön helyett majd dolgozik.

— Önnek pedig kiadjuk a restségi igazolványt, melylyel aztán szabadon járhat az országban.

Egy reggel Talleyrand szakácsát mély szomorúságban látta állni a templomajtóban.

— Mi baj barátom ? kérdé tőle a bölcs államférfi.

— Nehány nap múlva vége lesz a világnak, -- felel a szakács. — Az oklatan állatoknak január 4-én, az embereknek 6-án kell elpusztulniuk.

— Jóságos ég ! — kiált fel Talleyrand — akkor ki fog nekem 5-én főzni.

Képünkhöz.

A művészi kivitelű allegorikus kép, melyet mai számunk hoz : az emberi bűnök legsötétebbjét a gyilkosságot ábrázolja a maga megdöbbentő eredményében. Ott fekszik az áldozat élet nélkül a hideg földön ; a gyilkos remegve menekül szörnyű tette elől ; de már nyomon kísérik a megtorlás szellemalakjai, melyek elől nincs menekülés. Az egész képen emelkedett művészi felfogás ül, mely teljes érvényre emeli a kifejezni szándékolt eszmét.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos :

Sipos Soma.

H I R D E T É S E K.

Nagybecsü találmány méltánylása.

Hoff Janos cs. kir. szállító urnak, kir. tanácsos, az arany érdemkereszt és korona tulajdonosa, több rendbeli magas rendjel lovagja,

f e l t a l á l ó j a

é gy ü i g. o. Hoff-J. no. - f. e. m. iv. -
nak, a legtöbb európai fejedelmek udvari szállítója,
Bécsben, gyár Grabenhof Brünner-
strasse Nr. 2. Iroda és gyári raktár,
Graben, Brünnerstrasse Nr. 8.

M a g a s i t é l e t e k .

I. Vilmos Németország császára : „Jó malátakivonata.“ I. Ferencz József osztrák ország császára : „Szívesen kiüntetem önt.“ Szászország királya : „Jól tett királyné anyámnak.“ Dánország királya : „Gyógyító halálát éreztem.“ Mecklenburg-Schwerin nagyhercege : „Elismerésem.“

G y ó g y t u d ó s i t á s .

Tekintetes ur ! Ez alkalommal el nem mulaszthatom, hogy Önt arról ne értesítem miszerint feleségem az Ön malátasörrel gyengélkedés és köhögés ellen már egy fél év óta a legjobb sikerrel használja, mert feleségem — dacára annak, hogy egész gyógyszerárakat bevett — mégis esztendőként tavasszal és ősszel legnagyobb mértékben köhögött, ereje elveszett, azonban mióta a feleségem a malátasört fogyasztja egész jó színben van, köhögése el is hagyta. De azért mégis további rendelés-ig malátasört fog inni. Kiírom nyíltan, hogy a malátasör ellensége voltam, ellenben most pártolójává váltam. Kérek 5^{sz} palaezk maláta-kivonat-egeszégerősítő-sört. — S. A. -Ujhely, 1881. májushó 14-én. Tisztetettel G r o s s R o b e r t, felvigyázó az osztrák-magyar északnyugati vaspályánál.

I n t é s .

Valamennyi malátagyártmányok ragas tó czeduláin lát hat ' a feltalál ' és első elő állító Hoff János mellképe mint védjegy E kép egy álló kerület, mely a att Johann Hoff teljes aláírása látható A hol ez a valódiságot bizonyító je hiányzik, ott csalás forog fenn és azon gyárt mányt tessék mint meg h a m i s i t o t t a t visszaadni - Két forinton aluli küld-ményt nem foganosítunk

↳ Főraktár Szarvason : N y á e s i k S o m a. ↳

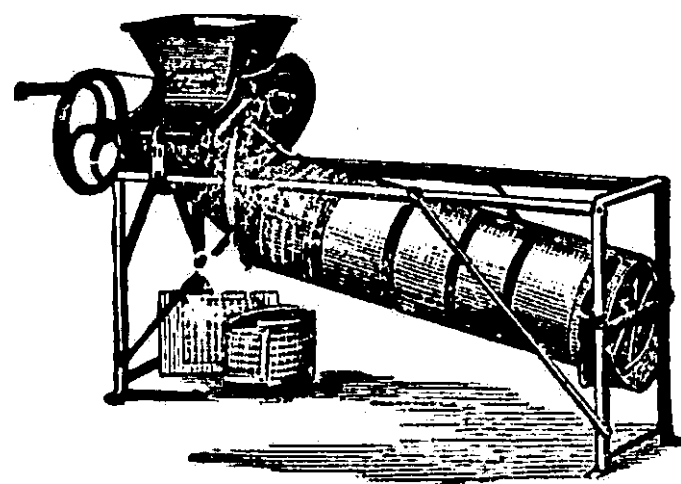
↳ Főraktár Mező-Turon : Schreiber Sámson. ↳

OX:XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXO

↳ Ezüst érem Páris 1878. ↳

Ada május 1-én 1881. arany érem.

↳ Zala-Egerszeg május 2-án, 1881 első-dij. ↳

Brogle J. és Müller

gép- és rosta-lemez gyára

↳ BUDAPESTEN, a Margit-hid közelében, készít ↳

Trieuröket (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.

Trieur hengereket malmok számára.

Koptatókat,

Szelelő rostákat,

Szitákat és rostákat, cséplőgépek számára.

24-30

↳ Raktár Szarvason : ELEFÁNT PÁL, urnál ↳

OX:XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXO

Főüzlet és központi iroda: IV. váci-utca 18. sz. „Peking városához.”

Fiókok:

IV. kerület kigyó-tér,
„A theanővényhez”

VII. ker. király-utca 17. sz.
a „Moszkva városához.”

DIETRICH és GOTTSCHLIG

osztr. cs. kir. és magyar kir. udvari thea- és rum-kereskedésük Budapesten. Ajánlja a téli évadra dúsán elzerelt raktárából közvetlenül importált

Chinai Teát

legújabb 1882-diki termes.

Különösen:		frttól	frtig.
Congó legfinomabb	1/2 kilója	2.—	3.—
Souchong	„	—	5.—
Orosz családi thea	„	3.—	4.—
Fekete orosz karavan thea	„	6.—	12.—
Fekete karavan virágos thea	„	5.—	6.—
Pecco virágos thea legfinomabb	„	4.—	6.—
Orosz karavan virágos thea	„	6.50	12.—
Udvari thea vegyíték	„	12.—	—
Victoria thea-vegyíték	„	8.—	—
Király thea-vegyíték	„	6.—	—
Moszkvi thea-vegyíték	„	5.—	—
Császár thea-vegyíték	„	4.—	—
Mandarin thea-vegyíték	„	3.—	—

Jamaica-rum

legfinomabb fajok, közvetlenül importálva.

1 sz. nagy üveg barna	1/2 pint	2 frt 20 kr.
1 „ közép „	1 meszely	1 „ 10 „
1 „ kis „	1/2 meszely	— „ 56 „
2 „ nagy „	1/2 pint	1 „ 50 „
2 „ közép „	1 meszely	— „ 75 „
2 „ kis „	1/2 meszely	— „ 40 „
3 „ nagy „	1/2 pint	1 „ 20 „
3 „ közép „	1 meszely	— „ 60 „
3 „ kis „	1/2 meszely	— „ 30 „
4 „ nagy „	1 pint	1 „ 20 „

Brazíliai-rum

biróilag deponál védjeggyel

1 nagy butéla üvegestől	1 pint	1 frt — kr.
1 kis „	1/2 pint	— „ 53 „

Mindenemü a földi likörök pezsgők shery francia borok csokoládé ang thea s temény minden alakú és nagyságú thea és edények

A legkényesebb próbák rendelések is pontosan teljesítenek. Kereskedésük megfelelő engedélyvel.

EREDETI FRANCZIA SÓS-BORSZESZ

Ezen általánosan ismert. **Lee Vilmos** által fel-
talált, kiváló minőségű a legjobb eredményvel használható
minden külső vagy belső gyulladás, fej- fül- és
felfelé ellen megsebesülések vagy nyitott sebek,
égési sebek, rángyulladás, bennulás és szem-
gyulladás ellen fertőtlenítés, beörszülésre s a t.
Ezen sós-borszesz földrésztük és Anglia legna-
gyobb kórházai által, mint bizonyos és jól ható
gyógyeszer kineveztek és valódisága következtében
legnagyobb joggal mint sikeres gyógyszer — mely
főleg a 16 éves életkora óta, szüntelen károsító-
bírnak — mindenkinek ajánlható.

Gyakran előkerülő utánzások kikerülése végett,
a t. c. köös get. bír. l. g. eté. z. z. ü. verszalaguk
és védjegyünkre figyelmeztetjük.

Egy nagy üvegnek ára 60 kr.

Ismételadók jelentékeny kedvezménynek örvendnek.

Használati utasítás minden üveghez ingyen mellékeltek.

Bizományi raktárak átengedtetnek és hirdalpan közöltetnek.

Dietrich és Gottschlig,

osztr. csász. és magy. kir. udvari, szállítók,

Hirdetmény.

Alóírott cég tisztelettel tudatja a t. közönséggel, miszerint **mint a szarvasi italmérés jog s a „Sas” vendéglőhöz tartozó bormérés bérlője, s mint szőlőtulajonos a legjobb minőségű hamisítlan, ménesi fehér és vörös borokkal** szolgálhat a lehető legjutányosabb árak mellett. Törekvése oda irányul, hogy a közönség pártolását teljesen kiérdemelje legjobb minőségű boraival, melyek **10 litertől kezdve fellebb** kaphatók, s mint szakértőleg kezelték, minden hasonló hegyi borral kiállják a versenyt, s mind a mellett a lehető legolcsóbban mérelnék.

Ugyancsak alóíroltnál 10 litertől fellebb, akó és hektoliter számára kapható **tiszta tőrköly és szilviorium is**, a legjutányosb árak mellett.

Tisztelettel

K O H N H. É S F I A

regalejogbérő Szarvason.